

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Грузинський авіаційний університет (Грузія)
АО «Академія цивільної авіації» (Казахстан)
Кемеровський державний університет (Росія)
Кошицький технічний університет (Словакія)
Державна Вища Школа Професіоналів м.Хелм (Польща)**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції
21-22 березня 2013 р.**

Київ 2013

роль методологічної бази, використання технологічного підходу до організації освітнього процесу, що спрямовує викладачів на зміну способів роботи з навчальною інформацією, чітке структурування інформації, її дозування з урахуванням можливостей курсантів, обрання адекватних способів представлення навчального матеріалу.

В професійній підготовці авіаційних фахівців компетентність трактують як сукупність знань, навичок та вмінь, потрібних для виконання завдань відповідно до встановлених вимог (стандартів). На прикладі диспетчерів управління повітряним рухом (УПР) оцінювання рівня компетентності проводиться:

1) для отримання допуску до роботи – після проходження стажування на робочому місці;

2) якщо виникає обґрунтований сумнів у професійній компетентності фахівця.

Оцінювання проводиться на тренажерному обладнанні; воно складається з двох аспектів: перевірки теоретичних знань та практичних навичок. Оцінювання проводиться старшим диспетчером-інструктором за допомогою контрольних питань, затверджених відповідним керівником. За результатами оцінювання складається протокол перевірки теоретичних та практичних знань.

Узагальнюючи сказане, можна сказати, що поняття «компетентність» відрізняється від поняття «компетенція» тим, що перше є значно ширшим. Компетентність є набором компетенцій фахівця, потрібних для виконання діяльності в певній сфері. Для того, щоб досягти достатнього рівня компетентності та реалізовувати кваліфіковано професійну діяльність, потрібні знання та практичний досвід, які є набором компетенцій, що регулюються стандартами. Компетентність не має чітких лімітованих кордонів. Вона спрямована на особисті досягнення людини, що базуються на самоосвіті, критичному мисленні, навичках самостійної роботи, вмінні прогнозувати результати та можливі рішення, аналізі причинно-наслідкових зв'язків.

Наталія Мурашова
к. пед. н., доцент, м. Київ

Фактори вибору професії в процесі фізико-математичної підготовки старшокласників в Інституті доуніверситетської підготовки (ІДП)

Мотивація до фізико-математичної підготовки старшокласників визначає рівень спрямованості учнівської молоді до поглибленого фізико-математичного навчання. Відповідно, критеріями сформованості мотиваційного компоненту, як свідчить аналіз наукової літератури, є такі: рівень розвитку пізнавальних інтересів у галузі фізики і математики; спрямованість на оволодіння вищою технічною освітою; усвідомлення потреб та цілей фізико-математичної підготовки до навчання у технічному університеті; рівень сформованості мотивації досягнення у навчальній діяльності.

Розглядаючи мотивацію як сукупність спонукальних факторів, що визначають активність особистості (тобто всі мотиви, потреби, стимули, ситуативні чинники, які спонукають поведінку людини), нами визначено мотивацію до вивчення фізики і математики в процесі доуніверситетської підготовки старшокласників як систему факторів високої навчальної успішності старшокласників із зазначених предметів, опосередкованих впливом оточення учнів (батьками, учителями, системою середньої освіти, системою підготовчих курсів, тощо), що визначає успішний вступ до вищих навчальних закладів із провідною фізико-математичною або технічною підготовкою та подальшого навчання у ньому.

Значущою характеристикою мотивації до вивчення певних дисциплін, встановленою Л. І. Божович, вважаємо емпірично доведену впевненість старшокласників у необхідності підкорення своїх інтересів і здібностей раціональному вибору професії (алегорією може слугувати весілля з розрахунку, а не з любові).

Складність вивчення проблеми мотивації до фізико-математичної підготовки в ІДП, з боку старшокласників, визначається відсутністю досліджень, що підтвердили б зв'язок між здібностями учнів та їх навчальною успішністю. Зокрема, основною причиною низької успішності учнів із високим рівнем IQ вчені визначають відсутність у них навчальної мотивації. Водночас проведений В. М. Дружиніним аналіз взаємозв'язку успішності навчання

та рівня інтелекту дозволяє визначити такі особливості досягнень школярів із математики і фізики: успішне вивчення дисциплін фізико-математичного циклу позитивно корелює з розвитком формального, просторового і вербального інтелектуальних діапазонів.

Визначальними факторами вибору професії при цьому виступають стать і соціальне становище, батьківські установки, Я-концепція, індивідуальні особливості та практичні міркування. Нами було розроблено опитувальник для старшокласників, з метою визначення впливу представлених факторів на вибір напряму професійної підготовки. Розглянемо отримані результати опитування та проаналізуємо питому вагу їх впливу на сучасних українських абітурієнтів.

Участь у опитуванні взяли 426 старшокласників – слухачі підготовчих курсів ІДПІ Національного авіаційного університету та учні Авіакосмічного ліцею м. Києва.

У літературі існують дані щодо зростання кількості обраних напрямів професійної підготовки залежно від віку учнів старшої школи: так, якщо у восьми-дев'ятих класах лише чверть учнів можуть визначити свій подальший професійний вибір, то в 10-х класах їх кількість становить вже половину, а в

11-х класах – 84% школярів.

Проведене нами дослідження учнів, які мають профільну підготовку (доуніверситетську освіту), підтвердило представлену тенденцію. Як засвідчило наше дослідження, упевнено обрали майбутню професію 33,5% респондентів; більше половини старшокласників (54%) схилиються до вибору певної професії. Отримані дані свідчать про сприяння доуніверситетської освіти і профорієнтаційної роботи усвідомленому вибору старшокласниками майбутньої професійної діяльності.

Найбільша кількість опитаних випускників – 35% – основним напрямом подальшої професійної підготовки обрали природничі та точні науки, як-от: математика, інформатика, фізика, хімія, біологія, географія. Ми пов'язуємо отримані дані з активною технологізацією сучасного суспільства і, відповідно, із зростанням інтересу до високотехнічних спеціальностей. По 16% виборів отримали такі напрями підготовки, як соціально-політичний (економіка, соціологія, право, психологія, історія) і сфера бізнесу та менеджменту. На нашу думку, представлені сфери професійної підготовки посідають друге місце внаслідок їх популяризації у ЗМІ через представлення історій успіху. Одними з найменш затребуваних спеціальностей залишаються такі, які не дозволяють отримувати значний матеріальний прибуток, зокрема гуманітарні дисципліни (філософія, філологія, релігієзнавство, педагогіка), а також інженерні та військові спеціальності.

Таким чином, проведений аналіз відповідей старшокласників свідчить про перевагу у виборі професії економічних міркувань та мотивів престижу, без урахування особистісних здібностей та можливостей.

*Олена Мусаелян
аспірант, м. Київ*

Проблема попередження аутоагресивної поведінки студентської молоді

Проблема аутоагресивної поведінки молоді для України набуває на сьогоднішній день особливої гостроти, оскільки молодь формується в складних соціокультурних умовах економічних і політичних суперечностей, невірноваженості соціальних процесів, криміногенності суспільства.

Молода людина з характерними для неї емоційною нестійкістю, імпульсивністю дедалі частіше потрапляє у кризові ситуації, що супроводжуються депресивними переживаннями. Саме в юнацькому віці загострюється проблема пошуку сенсу життя, адекватного вибору професії, через що зростає невпевненість у собі, виникають інтимні, особистісні та міжособистісні негаразди, що посилюють поведінкові девіації, в тому числі, саморуйнівну поведінку. Особливої ваги набуває розв'язання зазначених проблем для студентської молоді у контексті підготовки фахівця-професіонала, здатного до самореалізації особистості.

На сьогоднішній день існує дуже мало валідних методик по вивченню та виявленню аутоагресорів. Відсутність єдиної концепції розуміння саморуйнівної поведінки призводить